

Energie & Water Update

Februari 2024, Nummer 1

In dit nummer

Veel bedrijven hebben last van netcongestie. In dit nummer leest u wat de opties zijn voor aangeslotenen. Verder presenteren wij het jaarlijkse VEMW-tarievenoverzicht voor water, elektriciteit en gas en praten we u bij over nieuwe ontwikkelingen m.b.t. waterstof. Tot slot informeren we u over een tweetal belangrijke onderzoeken die de Rijksoverheid laat uitvoeren: een onderzoek naar de beprijzing van water en een onderzoek naar de impact van elektrolyse op waterbeschikbaarheid.

Inhoudsopgave

Netcongestie: wat zijn de opties voor aangeslotenen?	2	I&W onderzoekt beprijzing water	4
Ontwikkeling waterstofvoorziening voortvarend ter hand genomen, maar het gaat niet vanzelf!	3	Onderzoek moet impact elektrolyse op waterbeschikbaarheid laten zien	5
VEMW heeft tarievenoverzicht 2024 gepubliceerd	4		

Netcongestie: wat zijn de opties voor aangeslotenen?

Waar gaat het over?

Op steeds meer plekken dreigt netcongestie of is netcongestie al een feit. Dat betekent des te meer dat ook VEMW-leden te maken krijgen of hebben met netcongestie. De enige structurele oplossing is uitbreiding van het net. Dit kost echter zoveel tijd dat er in de tussentijd gezocht wordt naar alternatieven. Vanuit de sector wordt aan verschillende oplossingen gewerkt om toch meer ruimte op het net te creëren en daarmee meer partijen aan te sluiten of te verzwaren. Zo kunnen capaciteitsbeperkingscontracten (CBC) afgesloten worden in een congestiegebied om tegen een vergoeding tijdelijk (deels) af te schakelen of kan er gebruik gemaakt worden van een alternatief transportrecht, een alternatief voor een normaal 'vast' transportrecht waarbij een aangeslotene een gereduceerd tarief betaalt omdat hij/ zij op bepaalde momenten beperkt kan worden in zijn afname. Daarnaast wordt ook gewerkt aan variabele transporttarieven, waarbij het gebruik van het net op 'drukke' momenten zwaarder belast zal worden dan op 'rustige' momenten. Dit zou partijen ertoe moeten bewegen hun verbruik zoveel mogelijk buiten de 'drukke' momenten te houden.

Wat betekent dit voor u?

De netbeheerder kan een verzoek tot meer gecontracteerd transportvermogen of een verzwarende van uw aansluiting afwijzen wanneer u zich in een congestiegebied bevindt. Toch zijn er wel mogelijkheden om alsnog aangesloten te worden door uw flexibele vermogen in te zetten en uit de drukke momenten te blijven. Door alle verschillende oplossingen waaraan gewerkt wordt is het voor aangeslotenen moeilijk om te begrijpen wat nu de opties zijn, hoe deze uw rechtspositie beïnvloeden en wat de praktische gevolgen zijn. Om u hierin bij te staan heeft VEMW een document opgesteld waarin alle congestie-instrumenten en alternatieve transportrechten opgenomen en uitgelegd staan, inclusief voortgangsstatus. Hiermee hoopt VEMW u wat meer duidelijkheid te bieden over wat er mogelijk is of wat er wanneer aankomt.

Betrokkenheid VEMW

Bij het bedenken en uitwerken van de congestie-instrumenten en alternatieve transportrechten is VEMW nauw betrokken. Vanuit deelname aan het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) en het Gebruikersplatform Energie- en gasNetten (GEN) zorgt VEMW ervoor dat de belangen van haar leden meegewogen worden in de ontwikkeling van de verschillende oplossingsrichtingen. Bij deze belangenbehartiging betreft VEMW haar leden actief door middel van de verschillende taak- en werkgroepen en sectorteam. Daarnaast blijven wij voor u altijd bereikbaar om vragen, eventueel naar aanleiding van het bovengenoemde document of communicatie met de netbeheerder, waar mogelijk te beantwoorden of op een andere manier te ondersteunen.

VEMW Overzicht Congestie-instrumenten,
alternatieve transportrechten en aanvullende maatregelen

[Download hier >](#)

Matthieu van den Belt

Beleidsadviseur energie

0348-484 353

mvdb@vemw.nl

Ontwikkeling waterstofvoorziening voortvarend ter hand genomen, maar het gaat niet vanzelf!

Waar gaat het over?

Waterstof biedt een groot potentieel om fossiele brandstoffen te vervangen. De Nederlandse industrie is al een grote gebruiker van waterstof, die voornamelijk geproduceerd wordt uit aardgas, waarbij CO₂ vrijkomt. Nederland kan deze productie decarboniseren door de productie van blauwe (CCS-route), groene (RFNBO-route) en gele (importroute) waterstof. Om de klimaatdoelen te halen en het potentieel te verzilveren is wel een en ander nodig. In december berichtten we al over de ontwikkeling van transparante, evenwichtige (rechten versus plichten) en non-discriminatoire aansluit- en transportvoorwaarden voor de HNS backbone. Een versie 1.0 is inmiddels het resultaat. Ook de tarieven en waterstofkwaliteit beginnen zich uit te kristalliseren. In deze fase van ontwikkeling zijn er ook nog veel vragen en onzekerheden. Door de economische conjunctuur en onzekerheden over de – kosten van – energiedragers is het moeilijk om finale investeringsbeslissingen te nemen. Er zijn vragen over de Europese RED-III eisen (zgn. RFNBO's), de import van waterstof en de verschillende waterstofdragers (methanol, ammoniak, LOHC's), óók als het gaat om transport en veiligheid. Dat alles doet niks af aan het gegeven dat koolstofarm geproduceerde moleculen nodig zijn, waarbij waterstof nog steeds het grootste potentieel biedt.

Wat betekent dit voor u?

Naast energiebesparing en elektrificatie is waterstof – en groen gas – als energiedrager een belangrijke route om het energie- en grondstoffengebruik te decarboniseren. Óók bij waterstof – net als bij elektriciteit – zijn er complexe vraagstukken op te lossen als het gaat om aansluiting op infrastructuur, het transport, de kwaliteit, de kosten en de ontwikkeling van prijzen. Voor u is het van belang dat er een handelingsperspectief is. Dat u weloverwogen keuzes kunt maken vanuit kennis, kosten, onzekerheden en risico's. VEMW schaakt voor u op diverse borden om duidelijkheid en houvast te creëren en risico's waar mogelijk te verkleinen. Als het gaat om toegang tot de waterstof backbone, toezicht op een zich ontwikkelende infrastructuur en markt (ACM) en beleidsondersteuning (ministeries van EZK, IenM, BiZa).

Betrokkenheid VEMW

VEMW is namens u in een zogenaamd dialoog overleg met Energie-Nederland en netbeheerder Hynetwork Services (HNS) actief betrokken bij het opstellen van aansluit- en transportvoorwaarden voor de waterstof backbone in Nederland. Het bevoegd gezag (ministerie van EZK) zit als toehoorder bij de overleggen. We voeren met ACM, GTS en HNS en andere stakeholders overleg over de assetoverdracht en waardering van de assets vanuit het aardgasnetwerk naar de waterstof backbone. We volgen discussies met de beleidsmakers over de waterstofdragers en zijn betrokken bij overleg over de implementatie van Europese regels. Dat doen we – en blijven we doen – omdat waterstof een onmisbaar element is in de verduurzaming van energie en grondstoffen. Dat neemt niet weg dat een veranderingsproces (transities) altijd leidt tot verschuivingen, tegenvallers, risico's, e.d. Op donderdag 29 februari van 10.00-11.30 uur zullen we u in een on-line informatiebijeenkomst informeren over de stand van zaken en bent in de gelegenheid vragen te stellen aan onze deskundige beleidsadviseurs.

Link naar webinar van donderdag 29 februari

[Bekijk hier >](#)

Jacques van de Worp

Senior beleidsadviseur energie

0348-484 358

jvdw@vemw.nl

VEMW heeft tarievenoverzicht 2024 gepubliceerd

Waar gaat het over?

Jaarlijks worden tarieven vastgesteld voor het gebruik van de infrastructuur van water, elektriciteit en gas. Daarnaast wordt dit gebruik ook fiscaal belast met belastingen en heffingen. De veranderingen die plaatsvinden worden niet alleen bepaald door veranderende – toegestane en doelmatige – kosten, maar ook door politieke keuzes. Bijvoorbeeld om watergebruik of energiegebruik terug te dringen, om minder gas te gebruiken en méér elektriciteit, om bedrijven meer te belasten en burgers minder.

Wat betekent het voor u?

Over de hele linie zien we de lastendruk voor het bedrijfsleven stijgen. Ten aanzien van de netkosten 2024 schiet de enorme tariefstijging voor de elektriciteitshoogspanningsnetten (EHS en HS) eruit: in één jaar tot 80 procent, en over de laatste 3 jaar méér dan een verdubbeling. Ook de tarieven voor de regionale netbeheerders stijgen, onder meer door een doorwerking (cascade) van TenneT-kosten. De GTS tarieven voor het landelijk gastransportnet zijn veel minder gestegen, maar dit lijkt een tijdelijk effect doordat shippers-leveranciers veel interruptible capaciteit hebben geboekt als gevolg van de Oekraïne-oorlog en invoer van vloeibaar gas. Verwacht mag worden dat ook de tarieven voor de regionale gasnetten verder zullen stijgen. Alle drinkwaterbedrijven in Nederland verhogen het tarief voor grootgebruikers in 2024. Het gemiddelde tarief stijgt met ruim 10%. Deze relatief forse stijging hang samen met de inflatie en de hogere kosten maar ook met toegenomen investeringen. Bij de belastingen zien we dat de wetgever kiest voor een ontlasting van de burger (ten laste van de bedrijven), aardgas zwaarder belast en elektriciteit minder (verduurzaming) belast wordt. Ook de staffeling in de energiebelasting wordt afgebouwd.

Betrokkenheid VEMW

VEMW is jaarlijks betrokken bij processen die leiden tot het vaststellen van doelmatige kosten die netbeheerders in rekening mogen brengen bij netgebruikers, als het gaat om elektriciteit en gas. Ook ten aanzien van water laten we ons gelden om tot doelmatige kosten te komen en de tariefdruk te verlichten. In samenwerking met VNO-NCW en een aantal branches overleggen we met het ministerie van Financiën en het parlement over het belastingplan (energiebelasting, belasting op leidingwater, e.d.).

VEMW jaarlijks overzicht Drinkwatertarieven:

[Download hier >](#)

Energiebelastingen 2024 plus handige VEMW Rekeningtool:

[Download hier >](#)

Nettarieven gas 2024:

[Download hier >](#)

Nettarieven elektriciteit 2024:

[Download hier >](#)

Jacques van de Worp

Senior beleidsadviseur energie

0348-484 358

jvdw@vemw.nl

I&W onderzoekt beprijzing water

Waar gaat het over?

Zuiver omgaan met water is van belang om nu en in de toekomst over voldoende water te kunnen beschikken. In de Kamerbrief Water en Bodem sturend (WBS) is de ambitie opgenomen om zowel bij huishoudens als bij zakelijke gebruikers het drinkwaterverbruik met 20% te verminderen. In dat kader is aangekondigd dat het ministerie van I&W onderzoek gaat doen naar het beleidsinstrument beprijzing. Centrale vraag is of, en in hoeverre, de prijs van water een effectief middel is om de drinkwatervoorziening toekomstbestendig te maken en zuinig watergebruik te stimuleren. WBS zet ook in op reductie van het verbruik van grondwater en zoet oppervlaktewater. Dat is de reden dat in het onderzoek ook gekeken wordt naar beprijzing inzake de onttrekking van grondwater en oppervlakte water. Er worden verschillende scenario's uitgewerkt en doorgerekend. Daarbij wordt onder andere gekeken naar aanpassing c.q. verhoging van de Belasting op Leidingwater (BoL) en de (her)invoering van de Rijksheffing op grondwateronttrekking. Het onderzoek wordt in opdracht van het ministerie uitgevoerd door Witteveen+ Bos en PWC. Het is in het najaar gestart en zal in de eerste helft van 2024 afgerond worden.

Wat betekent het voor u?

Op basis van het onderzoek ontstaat inzicht in de consequenties en effectiviteit van verschillende scenario's op het watergebruik. Het is vervolgens aan I&W om voorstellen te doen met betrekking tot aanpassingen, bijvoorbeeld op het gebied van de BoL. Het is, mede gezien de druk die vanuit de politiek wordt uitgeoefend, niet ondenkbaar dat er fiscale maatregelen worden genomen die ertoe leiden dat u meer moet gaan betalen voor een kubieke meter water. Het is uiteraard nog niet zeker voor welk water dit zal gelden. Het meest voor de hand ligt aanpassing van de BoL. Als u leidingwater inkoop, zal dat betekenen dat uw waterkosten zullen toenemen. De mate waarin dat zal gebeuren is voor een groot deel afhankelijk van wat er met het prijsplafond zal gebeuren.

Momenteel is dit vastgesteld op 300 m³. Daarboven hoeft u geen belasting betalen. Verhoging van de waterkosten is ook aan de orde als u zelf grondwater onttrekt en het besluit wordt genomen om de Rijksheffing op grondwater in te voeren.

Betrokkenheid VEMW?

Vanuit VEMW zijn we nauw betrokken bij het onderzoek. We participeren in de klankbordgroep en zullen van daaruit waar nodig relevante gegevens aanleveren die in het onderzoek kunnen worden gebruikt. Verder zullen we voorstellen beoordelen op effectiviteit en betaalbaarheid en oog hebben voor het gelijke speelveld in Europa.

Roy Tummers

Directeur Water

0348-484 352

rt@vemw.nl

Onderzoek moet impact elektrolyse op waterbeschikbaarheid laten zien

Waar gaat het over?

Het Programma Energiehoofdstructuur (PEH) gaat over de ruimtelijke planning van de energie-infrastructuur van nationaal belang op land ten behoeve van een klimaatneutraal energiesysteem in 2050. In het PEH wordt aandacht besteed aan de uitbreiding van grootschalige elektrolyse (waterstoffabrieken). Elektrolyzers zetten water met behulp van elektriciteit om in waterstof en die waterstof kan vervolgens getransporteerd worden naar gebruikers. Het nationale doel uit het Klimaatakkoord is om minimaal 4 GW elektrolysecapaciteit in Nederland te ontwikkelen tot 2030 en gestreefd wordt naar 8 GW elektrolysecapaciteit in 2032. Voor de langere termijn gaan de scenario's uit van maximaal 45 GW elektrolysecapaciteit in 2050. Met een ambitie van 70 GW wind op zee richting 2050 zullen onder aanzienlijke elektrolyse-vermogens nodig zijn om pieken in de productie af te vangen. Voor elektrolyse is water nodig. Het is onbekend wat de impact is van grootschalige elektrolyse op de waterbeschikbaarheid. Om die reden doen de ministeries van EZK en I&W daar onderzoek naar. Doel is het creëren van een informatiebasis voor (eventueel) vervolgbeleid over (de locatiekeuzes van) grootschalige elektrolyse.

Wat betekent dit voor u?

Het onderzoek zal op zichzelf geen directe consequenties hebben voor VEMW-leden. Desondanks is het zinvol om het onderzoek vanuit VEMW nauwgezet te volgen. Het onderzoek levert namelijk belangrijke inzichten op, bijvoorbeeld ten aanzien van gebieden waar de ontwikkeling van grootschalige elektrolyse en de waterbeschikbaarheid op gespannen voet staan met elkaar. Zo wordt ook duidelijk of, en zo ja in hoeverre, er problemen kunnen ontstaan voor de industriële watervoorziening. Binnen het onderzoek worden tevens oplossingsrichtingen uitgewerkt. Zo wordt bezien of er andere waterbronnen kunnen worden aangewend voor de productie van waterstof. Eén van de bronnen is effluent van (industriële) waterzuiveringsinstallaties.

Betrokkenheid VEMW

Zowel de productie van waterstof als de beschikbaarheid van voldoende water van goede kwaliteit is voor VEMW-leden van groot belang. Daarom zijn we door het ministerie van EZK gevraagd om mee te doen in de Klankbordgroep bij het onderzoek. Daar hebben we positief op gereageerd. Vanuit dit gremium zullen we waar nodig relevante gegevens aanleveren die in het onderzoek kunnen worden gebruikt.

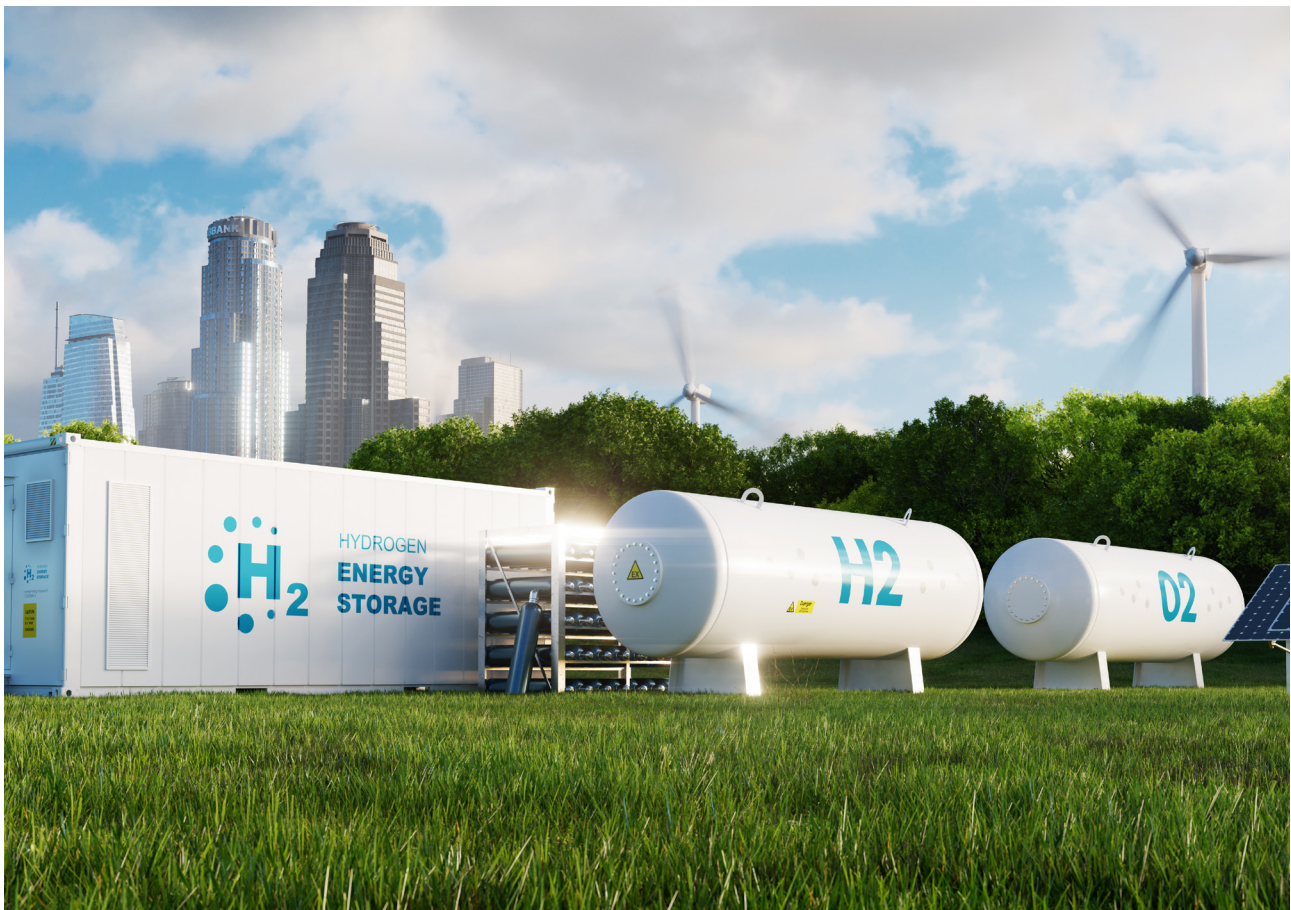

Roy Tummers

Directeur Water

0348-484 352

rt@vemw.nl

Colofon

E&W update is een uitgave van de Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW). Middels de E&W Up-date informeert VEMW haar leden over nieuwe wetten, regels en beleid (voornemens) op het gebied van energie, water en duurzaamheid. E&W Update wordt digitaal verspreid onder VEMW leden en verschijnt ieder kwartaal.

Ontwerp & realisatie
SD Creative Agency

Volg ons op

VEMW

Hans Grünfeld

Roy Tummers

Jacques van de Worp

Matthieu van den Beld

Paul Villalobos Valdiva

Ivonne Servin-Balderas

vemw

Kenniscentrum en belangenbehartiger
van zakelijke energie- en watergebruikers

VEMW | Houttuinlaan 12 | 3447 GM Woerden

0348-484 350 | desk@vemw | www.vemw.nl